

6736 SAYILI BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASINA İLİŞKİN KANUNUN UYGULAMA ESASLARI

**İstanbul YMMO
29 Eylül 2016**

**Talha APAK
Yeminli Mali Müşavir**

GENEL

- Bazı alacakların yeniden yapılandırılmasına ilişkin kanun **19.08.2016** tarihli **29806** sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Söz konusu kanun; tüm vergi alacaklarının, devlet kurum, kuruluş ile belediye alacaklarının yeniden yapılandırılmasından yararlanma, matrah artırımı, kasa ve stok affı, varlık barışı, vergi ihtilafları, vergi incelemeleri ve bazı oda, kurum ve kuruluşlara olan aidat borçlarının yeniden yapılandırılmasını içermektedir.

I. Vergi Borçlarının Yeniden Yapılandırılması

- **Vergi aslı ve vergi aslına bağlı olan cezalar**
- **Vergi aslına bağlı olmayan cezalar**

1. Vergi Aslı ve Vergi Aslına Bağlı Olan Cezalar

- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren **30.06.2016** (bu tarih dâhil) tarihi öncesine ait beyana dayanan vergilerde bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları silinerek, vergi borçlarının asılları; enflasyon oranında (Yİ-ÜFE) yeniden hesaplanarak taksit ile ödenebilecektir.
- Yapılandırma başvuruları **31.10.2016** tarihine kadar ilgili makamlara yapılabilecektir. Yeniden hesaplanan vergi borçları **2 ayda** bir ödenmek koşulu ile **6-9-12 ve 18** taksitte ödenebilecektir.
- İlk iki taksitin zamanında ödenmemesi veya bir takvim yılı içerisinde ikiden fazla taksitin zamanında ödenmemesi durumunda yapılandırma hakkı kaybedilir.

2. Vergi Aslına Bağlı Olmayan Cezalar

- **30.06.2016** tarihinden (bu tarih dâhil) önce yapılan tespitlere ilişkin vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları, **19.08.2016** (6736 sayılı kanunun yayımlandığı tarih) tarihi itibarıyla kesinleştiği hâlde ödenmemiş veya vadesi henüz geçmemiş, dava açılmış ya da dava açma süresi geçmemiş, tespit edildiği hâlde ceza ihbarnameleri düzenlenmemiş veya düzenlendiği hâlde tebliğ edilmemiş olanların **%50**' sinin kanunda belirtilen süre ve şekillerde tamamen ödenmesi durumunda, cezaların kalan %50'sinin tahsilinden vazgeçilir. (Ör. VUK 352-353-Mük.355 Md. BA-Bs bildirimleri vb.)

3. Gecikme Faizi ve Zammının Silinmesi Yİ-ÜFE Uygulanması

- **19.08.2016** tarihi itibariyle vadesi gelmesine rağmen ödenmemiş veya ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan alacakların ödenmemiş kısmının tamamı kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi koşuluyla alacaklara bağlı faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi amme alacaklarının tahsilinden vazgeçilir. Bunların yerine kanunun yayımlandığı tarihe kadar Yİ-ÜFE (Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksi) aylık değişim oranları esas alınarak tutar güncellenir.

4. Başvuru Süresi Ödeme Koşulları ve Taksitleri, Peşin Ödeme İskontosu, Yapılandırma Hakkının Kaybedilmesi

- Yapılandırmadan yararlanabilmek için ilgili kurumlara **01.09.2016-31.10.2016** tarihleri arasında başvuru yapılması gerekmektedir.
- Yeniden yapılandırılan borç tutarları; başvuru sırasında tek seferde veya belirli katsayılarla arttırılarak **6-9-12-18** eşit taksitte ödenebilmektedir.
- Ancak, tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması hâlinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzenlenecektir.

5. Kesinleşmiş Kamu Alacaklarının Taksit Sayısı ve Katsayı Oranları

Taksit Sayısı	Katsayı
6 taksit	1,045
9 taksit	1,083
12 taksit	1,105
18 taksit	1,150

II. Matrah ve Vergi Artırımı

1. Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi

➤ Gelir ve Kurumlar vergisi mükellefleri vermiş oldukları yıllık beyannamelerinde (ihtirazi kayıtlı verenler dâhil) vergiye esas alınan matrahlarını **31.10.2016** tarihine kadar artırırlar.

- **2011 yılı için % 35**
- **2012 yılı için % 30**
- **2013 yılı için % 25**
- **2014 yılı için % 20**
- **2015 yılı için % 15**

Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi

- Arttırılan tutarın **% 20'** si oranında vergi ödenirse, yukarıda ki yıllar, gelir ve kurumlar vergisi yönüyle vergi incelemesi yapılmayacaktır.
- Matrah artırımında bulunan yıllarda gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerini zamanında veren ve bu beyannamelerin vergilerini süresinde ödemiş olan mükellefler % 20 yerine **% 15** vergi ödeyeceklerdir.

GELİR/KURUMLAR ASGARİ MATRAH ARTIRIM TUTARLARI (TL)

YIL	İŞLETME HESABINA TABİ OLANLAR	BİLANÇO ESASINA TABİ OLANLAR	SERBEST MESLEK ERBABI	KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFLERİ
2011	9.500	14.000	14.000	28.000
2012	9.890	14.820	14.820	29.650
2013	10.490	15.740	15.740	31.490
2014	11.160	16.740	16.740	33.470
2015	12.650	18.970	18.970	37.940

2. Katma Değer Vergisi Artırımı

KDV mükellefleri, her bir vergilendirme dönemine ilişkin verdikleri beyannamelerindeki (ihtirazı kayıtla verilenler dahil) hesaplanan KDV'nin yıllık toplamı üzerinden;

- **2011 yılın için % 3,5**
- **2012 yılı için % 3**
- **2013 yılı için % 2,5**
- **2014 yılı için % 2**
- **2015 yılı için % 1,5**

Oranına göre belirlenecek KDV'yi, kanunda belirtilen şekilde beyan etmeleri ve vergiyi de ödemeleri hâlinde, söz konusu yıllar için KDV yönünden vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır.

3. Gelir ve Kurumlar Vergisi Stopaj Artırımı

Hizmet erbabına ödedikleri ücretlerden vergi kesintisi yapmak mecburiyetinde olanlar, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri (ihtirazi kayıtla verilenler dahil) muhtasar beyannamelerinde yer alan ücret ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden;

- **2011 yılı için yüzde 6**
- **2012 yılı için yüzde 5**
- **2013 yılı için yüzde 4**
- **2014 yılı için yüzde 3**
- **2015 yılı için yüzde 2**

Oranında hesaplanacak gelir vergisini, kanunda belirtilen sürede idareye başvurarak artırımda bulunmayı kabul ettikleri takdirde, vergiyi ödemelerine bağlı olarak, artırılan yıllar için ücret yönünden stopaj gelir/kurumlar vergisi incelemesi ve tarhiyat yapılmayacaktır.

4. KDV ve Stopaj Artırımında Ödeme ve Taksitlendirme

- İlk taksit **Kasım/2016** dan başlamak üzere ikişer aylık dönemler hâlinde **6,9,12,18** eşit taksitte ödeyebileceklerdir.
- Başvurular üzerine tahakkuk ettirilecek vergilerin ilk taksit ödeme süresi içerisinde tamamen ödenmesi hâlinde, bu tutara kanunun yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmayacaktır.
- Başvurular üzerine tahakkuk ettirilecek vergiler ilk taksit ödeme süresi içerisinde tamamen ödenmesi hâlinde, Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar üzerinden ayrıca %50 indirim yapılması öngörülmüştür.

5. Ortak Hükümler

- Hesaplanarak ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak kabul edilemez; indirim, mahsup ve iade konusu yapılamaz.
- Artırılan matrahlar nedeniyle geçici vergi hesaplanmaz ve tahsil olunmaz.
- **Matrah ve vergi artırımında bulunulması, VUK' un defter ve belgelerin muhafaza ve ibrazına ilişkin hükümlerin uygulanmasına engel teşkil edemez.**
- **Daha önce nezdinde vergi incelemesi yapılmış olan mükellefler, vergi incelemesi yapılan yıllar için de artırımda bulunabilirler.**
- İdarenin, artırımda bulunulmayan yıllar veya dönemler için vergi incelemesi yapma hakkı saklıdır.

5. Ortak Hükümler-2

- **Matrah veya vergi artırımı dolayısıyla mükelleflerce verilen yıllık, Muhtasar ve KDV Beyannameleri ve diğer beyannameler içim damga vergisi alınmaz.**
- **VUK' un 359. Maddesinin (b) fıkrasındaki “defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya defter sayfalarını yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler” matrah artırımından yararlanamazlar.)**
- **Mükelleflerin matrah veya vergi artırımı yaptıkları dönemlere ilişkin olarak kanuni süresinde vermedikleri beyannameler nedeniyle usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarına ilişkin hükümleri uygulanmaz.**

III. Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde, İşletmede Bulunmayan, Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Olan Alacakların Düzeltilmesi ve Stok Affı

1. Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde, İşletmede Bulunmayan, Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Olan Alacakların Düzeltilmesi

- Bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükelleflerine, **31.12.2015** tarihi itibarıyla düzenledikleri bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan kasa mevcutlarını, ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini **30.11.2016** tarihine kadar vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltme ve fiili duruma getirme imkanı verilmiştir.

Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde, İşletmede Bulunmayan, Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Olan Alacakların Düzeltilmesi

- **Beyan edilen tutarlar üzerinden % 3 oranında vergi hesaplayacak ve hesaplanan vergiyi beyanname verme süresi içinde (30.11.2016) ödeyeceklerdir.**
- Bu konu kapsamında ödenen vergiler gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilemez, matrahın tespitinde gider olarak kabul edilemez.
- Ortaklara dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmasızın kâr dağıtımına bağlı vergi tevkifatına yönelik ilave bir tarhiyat yapılmayacaktır.

Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde, İşletmede Bulunmayan, Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Olan Alacakların Düzeltilmesi

- **Mükelleflerin bu beyanları nedeniyle 2016 yılı geçici vergi beyannamelerinde düzeltme gerektiği takdirde beyanname verme süresi içinde gerekli düzeltme işlemlerinin yapılması mümkündür. Bu kapsama giren düzeltme işlemleri nedeniyle vergi dairelerince yapılacak ek tarhiyatlar için herhangi bir ceza veya faiz aranmayacaktır.**
- Beyan edilen tutarlar (vergisi ile beraber) 689-Diğer Olağan Dışı Gider ve Zararlar Hesabı'na atılmak ve buradan da ilgili dönemin önce geçici vergi beyanına sonra yıllık beyannamelerinde, "Kanunen Kabul Edilmeyen Gider" olarak matraha ilave edilerek muhasebeleştirilecektir.

Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde, İşletmede Bulunmayan, Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Olan Alacakların Düzeltilmesi

- **Tam tasdik sözleşmesi çerçevesinde daha önceki dönemlerine ilişkin rapor düzenlenmiş bulunan kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu hükümden yararlanmaları hâlinde raporu düzenleyen yeminli mali müşavirlerin bu işlemlerle sınırlı olarak sorumluluğu aranmayacaktır.**

Örnek 1

- (A) A.Ş.' nin **31/12/2015** tarihi itibarıyla düzenlediği bilançosunda kasa hesabında **300.000** TL görülmekle birlikte fiilen kasada bulunmayan tutar **290.000** TL'dir. Şirketin dönem içindeki faaliyetleri sonucunda, beyan tarihi olan **29/9/2016** tarihi itibarıyla kasa hesabının mevcudu **400.000** TL olarak görülmektedir.
- Anılan mükellef, her ne kadar beyan tarihi itibarıyla kasa mevcudu 400.000 TL olsa da, 31/12/2015 tarihli bilançosunu baz almak suretiyle bu tarih itibarıyla var olan kasa mevcudu içinde fiilen kasada bulunmayan tutarları esas alacak, bu tutarın 290.000 TL olması nedeniyle, bu tutarı beyan edecek ve beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan vergiyi beyanname verme süresi sonuna (30/11/2016 tarihine) kadar ödeyecektir.

Bu çerçevede;

Beyan tutarı :290.000 TL

Hesaplanan vergi : (290.000 x %3=) 8.700 TL

Beyanla ilgili muhasebe kayıtları da aşağıdaki şekilde olacaktır.

- Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan kasa mevcudunun, kasa hesabından düşülmesi:

_____29/9/2016_____

689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR.	290.000 TL
-----------------------------------	------------

(6736 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

100 KASA 290.000 TL

_____/_____

- Verginin hesaplanması:

_____ 29/9/2016 _____
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR. 8.700 TL
(6736 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR 8.700 TL

_____ / _____

- Nazım hesaplara (kanunen kabul edilmeyen gider olarak) kaydı:

_____ 29/9/2016 _____
950 KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER 298.700 TL

951 KANUNEN KABUL ED. GİD. ALACAKLI HS 298.700 TL

_____ / _____

Örnek 2

(K) A.Ş.' nin, 31/12/2015 tarihi itibarıyla düzenlediği bilançosunda kasa hesabında 400.000 TL görülmekte olup dönem içindeki faaliyetleri sonucunda, beyan tarihi olan 21/9/2016 tarihi itibarıyla kasa mevcudu 220.000 TL'dir.

Anılan mükellef, her ne kadar, 31/12/2015 tarihli bilançosunu baz almak suretiyle bu tarih itibarıyla var olan kasa mevcudu 400.000 TL olsa da beyan tarihi itibarıyla kasa mevcudu 220.000 TL olduğundan, fiilen kasada bulunmayan kısım esas alınmak suretiyle en fazla bu tutar (220.000 TL) kadar beyanda bulunabilecektir.

Bu tutarın 200.000 TL'lik kısmının kasada fiilen bulunmadığı varsayıldığında beyan edilecek tutar ve üzerinden hesaplanacak vergi aşağıdaki gibi olacaktır.

Beyan tutarı : 200.000 TL

Hesaplanan vergi : $(200.000 \times \%3=)$ 6.000 TL

Beyanla ilgili muhasebe kayıtları da aşağıdaki şekilde olacaktır.

- Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan kasa mevcudunun, kasa hesabından düşülmesi:

_____21/9/2016_____

689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR. 200.000 TL
(6736 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

100 KASA 200.000 TL

_____/_____

- Verginin hesaplanması:

<u>21/9/2016</u>		
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR.	6.000 TL	
(6736 sayılı Kanun 6/3 md.)	(Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)	
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	6.000 TL	
/		

- Nazım hesaplara (kanunen kabul edilmeyen gider olarak) kaydı:

<u>21/9/2016</u>		
950 KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER	206.000 TL	
951 KANUNEN KABUL ED. GİD. ALACAKLI HS.	206.000 TL	
/		

Örnek 3:

(C) A.Ş.' nin, 31/12/2015 tarihli bilançosunda ortaklardan alacak ve ortaklara borç tutarları, bilanço hesapları itibarıyla aşağıdaki gibi olup, beyan tarihi olan 13/10/2016 tarihi itibarıyla bu tutarların değişmediği varsayılmıştır. Ayrıca, mükellef kurumun ortaklardan alacaklar hesabında izlenmesi gerekirken “126. Diğer Çeşitli Alacaklar” hesabında izlediği 100.000 TL bulunmaktadır.

- - 126. Diğer Çeşitli Alacaklar hesabı100.000 TL
- - 131. Ortaklardan Alacaklar hesabı 200.000 TL
- - 231. Ortaklardan Alacaklar hesabı 150.000 TL
- - 331. Ortaklara Borçlar hesabı(170.000) TL
- - 431. Ortaklara Borçlar hesabı(120.000) TL

Bu çerçevede;

Beyan tutarı : $[100.000+(200.000+150.000)-(170.000+120.000) =]$ 160.000 TL

Hesaplanan vergi: $(160.000 \times \%3=)$ 4.800 TL olacaktır.

13/10/2016

689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR. 160.000 TL
(6736 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

126 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR	100.000 TL
131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR	30.000 TL
231 ORTAKLARDAN ALACAKLAR	30.000 TL

/

- Verginin hesaplanması:

13/10/2016

689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR. 4.800 TL
(6736 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR 4.800 TL

/

-Nazım hesaplara (kanunen kabul edilmeyen gider olarak) kaydı:

_____13/10/2016_____
950 KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER 164.800 TL

951 KANUNEN KABUL ED. GİD. ALACAKLI HS. 164.800 TL

_____ / _____

Bu madde kapsamında beyan edilen kasa mevcutları ve ortaklardan net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerin, dileyen mükelleflerce “689. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar” hesabı yerine bilançonun aktifinde herhangi geçici bir hesapta izlenmesi mümkündür. Söz konusu geçici hesapta izlenen tutarın herhangi bir şekilde kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınamayacağı tabidir.

ÖRNEK 4:

(Y) Limited Şirketinin, 31/12/2015 tarihli bilançosunda ortaklardan alacak ve ortaklara borç tutarları bilanço hesapları itibarıyla aşağıdaki gibidir.

- 231. Ortaklardan Alacaklar hesabı 400.000 TL
- 431. Ortaklara Borçlar hesabı (160.000) TL

Beyan tarihi itibarıyla ise ortaklardan alacak ve ortaklara borç tutarları şu şekildedir.

- 131. Ortaklardan Alacaklar hesabı 100.000 TL
- 231. Ortaklardan Alacaklar hesabı 360.000 TL
- 331. Ortaklara Borçlar hesabı (200.000) TL

ÖRNEK 4 Devamı-1:

Bu çerçevede, beyan tarihi itibarıyla ortaklardan (net) alacak tutarı;

$[(100.000 + 360.000) - (200.000) =]$ 260.000 TL olsa da

31/12/2015 tarihi itibarıyla ortaklardan (net) alacak tutarı;

$(400.000 - 160.000 =)$ 240.000 TL'dir.

Buna göre;

Beyan tutarı : $(400.000 - 160.000 =)$ 240.000 TL

Hesaplanan vergi: $(240.000 \times \%3 =)$ 7.200 TL

olacaktır.

ÖRNEK 4 Devamı-2:

Anılan mükellef, söz konusu tutarı beyan etmesi hâlinde beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan vergiyi beyanname verme süresinde ödeyecektir.

Öte yandan, (Y) Limited Şirketinin 31/12/2015 tarihli bilançosundaki "231. Ortaklardan Alacaklar" hesabında görülen tutarın 100.000 TL'lik kısmı dönemsellik ilkesi uyarınca "131. Ortaklardan Alacaklar" hesabına aktarılmıştır.

Mükellef, bu beyanıyla ilgili muhasebe kayıtlarını yaparken düzeltmeden kaynaklanan işlemler nedeniyle "689. Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar" hesabı yerine bilançonun aktifinde bir geçici hesap oluşturma tercihinde bulunmuştur.

ÖRNEK 4 Devamı-3 :

Bilançoda görülmekle birlikte işletmede bulunmayan ortaklardan alacakların düşülmesi:

_____/_____
296 GEÇİCİ HESAP 240.000 TL

(6736 sayılı Kanun 6/3 md. uyarınca düzeltme hesabı)

131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR	100.000 TL
231 ORTAKLARDAN ALACAKLAR	140.000 TL

_____/_____
- Verginin hesaplanması:

_____/_____
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR. 7.200 TL

(6736 sayılı Kanun 6/3 md.) (Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR 7.200 TL

_____/_____

ÖRNEK 4 Devamı-4:

Nazım hesaplara (kanunen kabul edilmeyen gider olarak) kaydı:

_____ / _____

950 KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER 7.200 TL

951 KANUNEN KABUL ED. GİD. ALACAKLI HS 7.200 TL

_____ / _____

Özel hesap dönemi kullanan mükellefler ise 2015 yılı içerisinde sona eren hesap dönemlerine ilişkin olarak vermiş oldukları kurumlar vergisi beyannamesi ekinde yer alan bilançolarını esas alacaklardır.

2.Stok Affı

2.1. İşletme Fiilen Olan Ancak, Kayıtlarda Yer Almayan Emtia-Demirbaş-Makine ve Teçhizat

- Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri, işletmelerinde fiilen bulunduğu halde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları 'kendilerince' veya 'bağlı oldukları meslek kuruluşunca' tespit edeceği 'rayiç bedel' ile **30.11.2016** tarihine kadar bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirerek defterlerine kaydedebilecekler.

İşletme Fiilen Olan Ancak, Kayıtlarda Yer Almayan Emtia-Demirbaş-Makine ve Teçhizat

- Aktife kaydedilen emtia için ayrı, makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere pasifte 'özel karşılık hesabı' açılacak.
- **Emtia (satışa konu olan mal) için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi halinde sermayenin unsuru sayılacak ve vergilendirilmeyecektir.**
- Makine, teçhizat ve demirbaşlar envantere kaydedilecek ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman kabul edilecektir.

İşletme Fiilen Olan Ancak, Kayıtlarda Yer Almayan Emtia-Demirbaş-Makine ve Teçhizat

- Bu şekilde beyan edilen KDV açısından genel orana tabi makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden % **10** oranı, indirimli orana tabi diğer makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden tabi olduğu oranların $\frac{1}{2}$ 'si esas alınarak katma değer vergisi hesaplanacak ve ayrı bir beyanname ile (2 Nolu KDV beyannamesi ile) , beyanname verme süresi içinde ödenecektir.
- **Makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen vergi, hesaplanan katma değer vergisinden indirilemeyecektir. Bu tutar, verginin ödendiği yılın gelir ve kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider olarak dikkate alınabilecektir. Emtia üzerinden ödenen vergi ise hesaplanan KDV'den indirilebilecektir. Bu şekilde bildirimde bulunanlar hakkında belgesiz mal bulundurma nedeniyle vergi tarh edilemeyecek ve ceza kesilemeyecektir.**

Beyan Edilen Kıymetlerin Ba Formu Karşısındaki Durumu

- 6736 sayılı Kanunun 6.maddesinin birinci fıkrası kapsamında beyan edilen kıymetler rayiç bedelleriyle, Ba formu vermek zorunda olan mükellefler tarafından söz konusu form ile bildirilmek zorundadır.
- Söz konusu bildirim işlemi, Ba formunun “Soyadı/Adı Unvanı” bölümüne “Muhtelif Satıcılar (6736 sayılı Kanun Madde 6/1)”, “Vergi Kimlik Numarası” bölümüne (3333 333 333) yazılmak suretiyle yapılacaktır.

ÖRNEK 1:

(A) Limited Şirketi, stoklarında bulunan ancak kayıtlarında yer almayan (Y) emtiasına ilişkin envanter listesini hazırlamış ve 12/10/2016 tarihi itibarıyla beyan etmiştir. Genel oranda katma değer vergisine tabi olan bu emtianın, kendisi tarafından belirlenen rayiç bedeli 40.000 TL'dir. Şirketin bu bildirimine ilişkin muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde olacaktır.

	12/10/2016	
153 TİCARİ MALLAR	40.000 TL	
191 İNDİRİLECEK KDV	4.000 TL	
525 KAYDA ALINAN EMTİA ÖZEL KARŞILIK HESABI		40.000 TL
(6736 sayılı Kanunun 6/1 md.)		
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR		4.000 TL
(Sorumlu sıfatı ile ödenecek KDV)		
	/	

ÖRNEK 2:

(B) A.Ş., kayıtlarında yer almayan makine ve cihazlarını kayda almak istemektedir. Genel oranda katma değer vergisine tabi olan bu kıymetlerin mükellefçe belirlenen rayiç bedeli 60.000 TL olup, envantere alınmasına ilişkin muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

_____ / _____

253 TESİS MAKİNA VE CİHAZLAR 60.000 TL

689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD.VE ZAR. 6.000 TL

526 DEMİRBAŞ MAKİNE VE TEÇHİZAT ÖZEL KARŞILIK HS 60.000 TL

(6736 sayılı Kanunun 6/1 md.)

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR 6.000 TL

(Sorumlu sıfatıyla ödenecek KDV)

_____ / _____

ÖRNEK 2 Devamı-1:

Mükellef, söz konusu makine ve cihazlarını 31/12/2016 tarihine kadar satarsa, bu satıştan önce; satmadığı takdirde ise 31/12/2016 tarihinde aşağıdaki muhasebe kaydını yapacaktır.

		/		
526 DEMİRBAŞ MAK. VE TEÇH. ÖZEL KARŞ. HS.	60.000 TL			
(6736 sayılı Kanunun 6/1 md.)				
257 BİRİKMIŞ AMORTİSMANLAR	60.000 TL			
		/		

ÖRNEK 2 Devamı-2:

Mükellefin, örneğimizdeki makine ve cihazlarını peşin olarak 70.000 TL'ye satması hâlinde bu satışa ilişkin yukarıdaki kayıtlarla birlikte yapılacak muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olacaktır.

		/	
100 KASA HESABI			82.600 TL
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR			60.000 TL
253 TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR			60.000 TL
391 HESAPLANAN KDV			12.600 TL
679 DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR			70.000 TL
		/	

2.2. Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde İşletmede Olmayan Mallar

- Gelir ve Kurumlar vergisi mükellefleri , bu kanun ile kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerinde mevcut olmayan malları için “fatura düzenlemek suretiyle” kayıtlarını fiili duruma getirme imkanı bulmuş olup, **30.11.2016** tarihine kadar bu imkandan yararlanmak isteyen mükellefler aşağıda ki işlemleri yapacaklardır.

Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde İşletmede Olmayan Mallar

- Maliyete, cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafi kâr oranının uygulanarak fatura düzenlenecektir.
- Faturalarda alıcıya ilişkin bilgiler e “Muhtelif Alıcılar (6736 sayılı Kanunun 6/2 maddesi çerçevesinde düzenlenmiştir.)” ibaresi yazılacaktır.
- **Düzenlenen fatura satış işlemi gibi kayda alınacak, malın tabi olduğu oranda KDV hesaplanacak ve ilgili dönem 1 No.lu KDV Beyannamesinin matrah kulakçığının “6736 Sayılı Kanunun (6/2-a) Maddesi Kapsamındaki Bildirim” tablosuna dahil edilecek, satış hasılatı yıllık gelir ve kurumlar vergisi matrahının hesaplanmasında dikkate alınacaktır.**

Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde İşletmede Olmayan Mallar

- Söz konusu beyannamede ödenecek KDV çıkması hâlinde işletmede mevcut olmayan emtiaya ilişkin KDV tutarı, “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” tutarından düşülecektir. Bu hesaplama sonucu “Bu Dönemde Ödenmesi Gereken KDV” satırında yer alan tutar, 1 No.lu KDV beyannamesinin ödeme süresi içinde ödenecektir.
- Kâr oranının cari yıl kayıtlarına göre tespit edilemediği hallerde, mükellefin bağlı olduğu meslek odalarının belirleyeceği kâr oranları esas alınarak işlem gerçekleştirilecek. Bu durumda, söz konusu mallarla ilgili olarak geçmişe yönelik vergi cezası ve gecikme faizi uygulanmayacak.

Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde İşletmede Olmayan Mallar

- İşletmede mevcut olmayan emtiaya ilişkin beyanda bulunanların 1 No.lu KDV beyannamesinde “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” satırında bir tutar bulunması hâlinde tebliğ ekinde yer alan ek (Ek:21) beyannamenin verilmesi zorunludur. Taksitlendirme imkanından yararlanmayı tercih etmeyenlerin, ilgili dönem beyannamesinin “Ödenmesi Gereken Katma Değer Vergisi” satırında yer alan tutarın tamamını defaten ödemeleri hâlinde, ek beyanname vermelerine gerek yoktur.

ÖRNEK 1:

	İlgili Dönem Hesaplanan KDV Toplamı (TL)	6736 sayılı Kanun (6/2-a) Hesaplanan KDV (TL)	İlgili Dönem İndirim KDV Toplamı (TL)	Ödenmesi Gereken KDV (TL)	1 No.lu KDV Beyannamesi Ödenecek KDV (TL)	(EK:21) Beyannamesi Ödenecek KDV (Taksitli) (TL)
1.Durum	100.000,00	50.000,00	200.000,00			
2.Durum	100.000,00	50.000,00	20.000,00	130.000,00	80.000,00	50.000,00
3.Durum	100.000,00	50.000,00	120.000,00	30.000,00		30.000,00

Bu hükme göre ödenmesi gereken katma değer vergisi, ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden ikinci ve dördüncü ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenir.

ÖRNEK 2:

(Y) Limited Şirketi, kayıtlarında yer aldığı hâlde stoklarında mevcut olmayan emtialarını faturalandırarak kayıtlarını fiili duruma uygun hale getirmek istemektedir. Şirketin, ticaretini yaptığı genel oranda KDV'ye tabi olan (A) malının kayıtlarda bulunan ancak stoklarda yer almayan miktarı 20 ton olup kendi kayıtlarına göre bu malın birim maliyeti 15 TL/Kg ve gayrisafi karlılık oranı ise %10'dur. (Y) Limited Şirketi bu mala ilişkin düzenleyeceği faturada 330.000 TL satış bedeli ve 59.400 TL KDV gösterecektir. Düzenlenen bu faturanın muhasebe kayıtlarına intikali aşağıdaki şekilde olacaktır.

ÖRNEK 2 Devamı:

_____ / _____

689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZAR. 389.400 TL

(Kanunen Kabul Edilmeyen Gider)

600 YURTIÇİ SATIŞLAR 330.000 TL

(6736 sayılı Kanunun 6/2 maddesi)

391 HESAPLANAN KDV 59.400 TL

_____ / _____

Giderlerin nazım hesaplara (kanunen kabul edilmeyen gider olarak)
kaydı:

_____ / _____

950 KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER 389.400 TL

951 KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİD. ALACAKLI HS 389.400 TL

_____ / _____

Kayıtlarda Yer Aldığı Hâlde İşletmede Mevcut Olmayan Emtianın Bs Formu Karşısındaki Durumu

- Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede mevcut olmayan emtia nedeniyle düzenlenen faturalar, Bs formu vermek zorunda olan mükelleflerce, Bs formu ile bildirilmek zorundadır. Söz konusu bildirim işlemi, Bs formunun “Soyadı/Adı Unvanı” bölümüne “Muhtelif Alıcılar (6736 sayılı Kanun Madde 6/2)”, “Vergi Kimlik Numarası” bölümüne (4444 444 444) yazılmak suretiyle yapılacaktır.

3.Sorular / Sorunlar

- 3.1. Ortaklar C.Hs.nın düzeltilmesinde, “...bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemleri...” nden hangi hesap/işlem kastedilmektedir?
- 3.2. Kasa ve Ortaklar C.Hs.nın düzeltilmesinde, 2016 yılı geçici vergi beyannamesi düzeltme hakkı nedir? Düzeltme sonrası vergi iadesi olur mu?
- 3.3. Kasa ve Ortaklar C.Hs.nın düzeltilmesinde, düzeltme öncesi adet/faiz uygulamayan mükelleflerin durumu nedir?
- 3.4. Kasa ve Ortaklar C.Hs.nın düzeltilmesinde, TTK/BK ve Kurumun ortaklık yapısıyla ilişkisi nedir?
- 3.5. Kasa, Ortaklar C.Hs. ve Stoklar Hesabının düzeltilmesinde, Bağımsız Denetim raporları ilişkisi nedir?
- 3.6. **Bu uygulama/uygulamalar bozulan bilançoları düzeltiyor mu? Daha da bozuyor mu?...!!!**

IV. İnceleme, Tarhiyat Aşamasındaki İşlemler ile İhtilaflı Davalar

- Kanunun kapsadığı dönemler itibariyle, kanunun yayım tarihinden önce başlanılmasına rağmen henüz tamamlanmamış olan vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine kanun kapsamında matrah ve vergi artırımına ait hükümler saklı kalmak koşuluyla devam edilir.

İnceleme, Tarhiyat Aşamasındaki İşlemler ile İhtilaflı Davalar

- i. İşlemlerin tamamlanmasından sonra tarh edilen vergilerin %50' si ile bu tutara uygulanacak gecikme faizi yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ile ihbarnamenin tebliği ile belirlenen dava açma süresinin bitim tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizinin tamamı, vergi aslına bağlı olmayan cezalarda, cezanın %25'inin,
- ii. İhbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde yazılı olarak başvurmak koşulu ile ilk taksiti takip eden aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde 6 eşit taksitte ödenmesi halinde, vergi aslının %50 sinin, vergi aslına bağlı olmayan cezalarda cezanın %75 inin, kanunun yayınlandığı tarihe dek olan gecikme faizi ile vergi aslına bağlı cezaların tamamının tahsilinden vazgeçilir.

İnceleme, Tarhiyat Aşamasındaki İşlemler ile İhtilaflı Davalar

- Yukarıda ki maddelerden yararlanmak isteyen mükelleflerin dava açmamaları şarttır. Yine madde hükmünden yararlanmak isteyen mükellefler uzlaşma, tarhiyat öncesi uzlaşma ve vergi cezalarında indirim hükümlerinden yararlanamazlar.
- Matrah artırımında bulunan mükellefler hakkında başlatılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin, kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ayın başından itibaren bir ay içerisinde (30.09.2016) sonuçlandırılmaması hâlinde bu işlemlere devam edilmez. Bu süre içerisinde tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri dikkate alınmaz.

İnceleme, Tarhiyat Aşamasındaki İşlemler ile İhtilaflı Davalar

- Mükellef, vergi inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten önce matrah artırımında bulunmuş ise inceleme ve takdir sonucu bulunan matrah farkı Kanunun 5.maddesi hükümlerine göre artırdıkları matrahlar ile birlikte değerlendirilir. Değerlendirme sonucu mükellefin ilgili yıllarda artırılan matrah tutarlarının, vergi incelemeleri veya takdir komisyonu kararlarına göre o yıl için belirlenen matrah farkından fazla veya bu tutar kadar olması durumundan mükellef hakkında ayrıca vergi incelemeleri ve takdir komisyonu kararlarına göre vergi tarhiyatı yapılmaz ve ceza uygulanmaz.

İnceleme, Tarhiyat Aşamasındaki İşlemler ile İhtilaflı Davalar

- Kanunun yayımlandığı tarihten önce başlanılmış olan vergi incelemeleri ve takdir komisyonu kararları 30.09.2016 tarihine kadar sonuçlandırılmaz ise tarhiyat yapılmayacak ve bulunduğu safhada bırakılacaktır.
- Kanunun yayım tarihinden önce inceleme ve sonrası mükellefe tebligat aşamalarının tamamlandığı vergi ve cezaların artık kesinleşmiş kamu alacağı olması sebebiyle söz konusu alacaklar için kanun maddesinde yazılı genel Af hükümleri uygulanır.
- Kanun yayımlandığı tarih itibarıyla ilk derece vergi mahkemesince sonuçlanmış, itiraz/istinaf/ temyiz süreleri geçmemiş ya da itiraz/temyiz yollarına başvurulmuş ya da karar düzeltme süresi geçmemiş, karar düzeltmesine başvurulmuş olan tarhiyatlar için kanunundan faydalanılması halinde;

İnceleme, Tarhiyat Aşamasındaki İşlemler ile İhtilaflı Davalar

- Cezalı tarhiyat vergi mahkemesince iptal edilmişse; vergi Aslının % 20' si ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE oranında hesaplanan tutar ödenecek, kalan tutarların tahsilinden vazgeçilecektir.
- Cezalı tarhiyat onanmışsa; vergi aslının tamamı ve Yİ-ÜFE üzerinden hesaplanan tutar ödenecek, ceza, gecikme faizi tahsil edilmeyecektir.
- Şayet kısmen bozma, kısmen tasdik kararı var ise %20 ve %100 oranları ayrı ayrı uygulanacaktır.

TEŞEKKÜRLER

TALHA APAK
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR